

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Ера цифрової економіки характеризується посиленням впливу інформаційних технологій в усіх сферах діяльності підприємств, що, в свою чергу, актуалізує проблеми інтелектуалізації управлінських, виробничо-комерційних та комунікаційних процесів. Вирішення цих проблем є шансом для вітчизняних суб'єктів господарювання перетворитися у високоінтелектуальні виробництва з високим рівнем соціальної відповідальності та екологічної свідомості, базовані на інноваційних моделях ведення бізнесу.

Саме цифровізація бізнесових процесів створює реальні перспективи для виявлення інтелектуальних резервів економічного зростання на мікрорівні. У практичній площині це пов'язане з поширенням у бізнесовому секторі практики розвитку інтелектуального потенціалу як важливого джерела формування інтелектомістких резервів створення інтелектуальної доданої вартості. Відповідно активізація процесів розвитку інтелектуального потенціалу підвищує потенційні можливості для забезпечення економічного зростання українських підприємств. Додатковим чинником, що посилює зацікавленість українських підприємств в розвитку інтелектуального потенціалу нині виявилися виклики війни та продовження пандемії, що змушує більше уваги приділяти інтелектуалізації праці. Відтак, це теж є тим чинником, який сьогодні вимагає пошуку чинників інтелектуального походження для покращення управління інноваційним потенціалом підприємств.

В останні роки в Україні спостерігаємо погіршення можливостей для розвитку інтелектуального потенціалу підприємств, зокрема в частині динаміки наукоємності ВВП України (з 2020 р. Україна за показником наукоємності ВВП увійшла у групу країн з рівнем до 1% [3; 4]. Проведено аналіз, яким встановлено: 1) зниження показника наукоємності ВВП; 2) встановлення негативного тренду в зміні показника наукоємності ВВП України (з 2014 р.); 3) негативна динаміка показника наукоємності ВВП України (за період 2000–2021 рр. виявлено стабільне зниження); 4) негативні зміни якісного забезпечення рівня розвитку інтелектуального потенціалу, що знаходить відображення в скороченні чисельності дослідників [1; 2; 3; 4]. Таким чином, можемо констатувати, що в українських реаліях суттєво погіршуються можливості для формування інтелектуального потенціалу підприємств, що загострює питання удосконалення процесів управління.

Виходячи з трактування поняття «управління інноваційним потенціалом підприємств як процесу цілеспрямованого впливу на людей з метою підвищення рівня інтелектуалізації праці» виділимо перспективні напрями його вдосконалення в умовах цифрової економіки: 1) розширення практики застосування програмних продуктів при обґрунтуванні та прийнятті управлінських рішень; 2) постійне підвищення рівня компетентності персоналу в сферах діджиталізації; 3) цифровізація виробничо-комерційних процесів; 4) запровадження проінноваційної корпоративної культури; 5) розвиток міжкультурних комунікацій; 6) базування на інноваційній моделі ведення бізнесу.

Не менш важливе значення для вдосконалення управління інтелектуальним потенціалом та посилення його позитивного впливу на поживлення інноваційної активності в галузі підприємництва має стан інноваційного середовища, зокрема поширення широкосмугового інтернету, де Україна, на жаль, також демонструє критично низькі показники. Принагідно зауважимо, що без вирішення цієї проблеми позитивних змін для

покращення можливостей формування інтелектуального потенціалу, що є каталізатором поживлення процесів розвитку інноваційного підприємництва сподіватися марно.

Підсумовуючи зазначимо, що в умовах цифровізації економічних процесів забезпечення конкурентоспроможності в сфері підприємництва вимагає постійного удосконалення управління інтелектуальним потенціалом. Стимулювання економічного зростання в українських реаліях значною мірою пов'язане з поширенням у бізнесовому секторі практики застосування переваг інтелектуального потенціалу, що формує позитивне середовище для реалізації інноваційного підприємництва.

Список використаних джерел

1. Крилов Д. В. Аналіз рейтингового оцінювання розвитку інноваційної діяльності в Україні. Ефективна економіка. 2022. № 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/10.pdf (дата звернення: 06.05.2022 р.).
2. Наукова та інноваційна діяльність України. Статистичний збірник (архів). URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm (дата звернення: 06.05.2022 р.).
3. Собко О. М., Крисоватий І. А. Оцінювання впливу інтелектуального потенціалу на розвиток інноваційного підприємництва в Україні. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 2. С. 62-69.
4. Стан науково-інноваційної діяльності в Україні в 2020р. Науково-аналітична записка. – К.: УкрІНТЕІ, 2021, 39с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/2021/06/23/AZ.nauka.innovatsiyi.2020-29.06.2021.pdf> (дата звернення: 06.05.2022 р.).